

רפת ישנה כבית-חליבה

קימצנו בהשקעות כספים, כל הסידורים הפנימיים נוחים למדי, הגשת המזון המרוכז היא אוטומטית, נוחה מאד והמיתקן פועל ללא תקלות. גם הפרות נהנו כנראה מבית-החליבה החדש שהוקם בין קירות רפתן הישנה והניבו את חלבן כרגיל ללא כל התרגשות; והחולבים? זכו סוף סוף בעמידה זקופה בשעת החליבה, הגב שלהם נתיישר וברכיהם אינן כושלות עוד.

כעבור שבועיים, מיום שהתחלנו לעבוד בבית-החליבה החדש, עלה בידינו לצמצם את מספר העובדים (עובד ליום) והעיקר שאנו נהנים מחליבה מסודרת, נקיה ושקטה.

לפני שהוקם בית-החליבה עבדנו במשמרות „ומותר כבר לגלות“ שלא תמיד הועילה הפתקה עם ההוראות שמשמרת אחת היתה מורישה לשניה; ועדים היינו לעתים קרובות לקיפוח הפרות במוזנוניהן; כיום מטפל בהאבסה רפתן מיוחד ונוכחנו שזהו הסדר הנכון ביותר.

תקוותנו היא שהצלחתנו בהקמת בית-החליבה תוליכנו לקידום הענף ביתר בטחון ובקצב מהיר יותר.

ג. צפוני

בית-אלפא

אחרי ויכוחים רבים ומאמץ רב בשכנוע מוסדות המשק הצלחנו סוף סוף להקים את בית-החליבה במשקנו.

במכונת החליבה המיטלטלת עבדנו שש שנים וחצי; הרבה רפתנים נאלצו להסתלק מהעבודה במכונה זו, ואלה שהחזיקו מעמד — מי על הברכיים ומי תוך ישיבה על כיסא חליבה, המשיכו לחלוב כשחזון הגאולה על ידי בית-חליבה לנגד עיניהם.

הויכוח העיקרי התנהל סביב שאלת המקום לבית-חליבה. היו שצדדו בהקמתו במקום חדש ואחרים טענו שאפשר להפוך רפת ישנה לבית-חליבה מודרני ועל ידי כך לקמץ בהוצאות. המנדסים והבנאים המומחים לא ראו בעין יפה את התכנית של הפיכת הרפת הישנה לבית-חליבה, אולם הלחץ מצד הנהלת המשק, שלא ששה להשקעות כבדות, וכן עובדת קיומה של רפת ישנה במרכז שאר הרפתים, הכריעו את הכף והוחלט ל„הסתפק“ בבית-חליבה ש„יצמח“ מהבנין הישן. וכיום אנו יכולים כבר להגיד משהו על נסיוןנו בעבודה בבית-חליבה זה, כיוון שזה למעלה משלושה חדשים שהננו משתמשים בו; וללא כל הסתייגות נאמר בפה מלא: הצלחנו!

משפחות רבות-צאצאים כבקר — כיצד?

העדר ההולשטייני בתחנת הנסיונות של נבראסקה (ארה"ב) הוקם בשנת 1913 עם 12 אמהות-יסוד. בסוף שנת 1954 מנה העדר 86 ראש ממין נקבה, וכולם צאצאי 4 אמהות-יסוד. ארבע האמהות היו, לפי מוצאן, בנות ונכדות לשתי פרות שצוינו במספרים 1 ו-2. כשנבדק העדר בשנת 1954 על מוצאו משתי הפרות 1 ו-2 נתגלה ש-74% של הבהמות הם צאצאי הפרה מספר 1 ושאר 26% צאצאי הפרה מספר 2.

לא היה הבדל של ממש בתנובותיהן של 12 פרות-היסוד. אפשר לזקוף כ-5% של התנוודה בתנובה לחשבון השוני שבין אמהות היסוד וההבדל בתנובות שהופיע בשנים הבאות (עם התפתחות העדר) אפשר לזקוף אותו לזכותם או לחובתם של הפרים שפעלו בעדר.

נערכה בדיקה גם על מין השגר של כל אחת מ-4 אמהות-היסוד שפרו ורבו ויצא שהאמהות שילדו כ-60% ולדות ממין נקבה, הן הן שהיוו את העדר של שנת 1954 ואלה שילדו רק 42% ולדות ממין נקבה אין להן צאצאים בעדר הקיים היום. אפשר אם כן להסיק שביסוסן והתפשטותן של משפחות בעדר הבקר תלוי במידה רבה באמהות ברוכות-בנות.